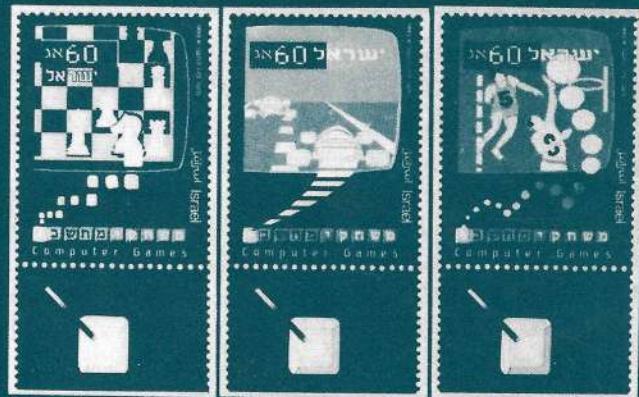

401/2273

הതאחדות נולאי שראג
הספריה

משחקי יlezים במחשב - 12.12.90

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

דרושים מדריכים לחוגי נוער

עודת הנוער בהתאחדות בולאי ישראל, בשיתוף עם מחלקת החינוך בשירות הבולאי, פועלת להקמת חוגי נוער בולאי במועדוני האגודות הבולאיות, מתכ"סים ובתי ספר.

בשנת תשנ"ט / 1989 הפעילות התרכזה בגיוס מדריכים בקרב מינויי השירות הבולאי למורים מבתי ספר. כ-90 חברים פנו אלינו וגילו עניין בהדרכת חוגי נוער. לצורך השרותם כמדריכים קיימו סידורה של סדנאות ובן-הון קיבלו המדריכים המיועדים הזורכה וחומר עזר להפעלת חוגים.

בסדנאות הדרכו חברי ועודת הנוער שידי ההתאחדות הנושאים היו:

שיטות הדרכה בחוגי נוער
מושגי יסוד בבולאות
מדריכי פגישות לחוג
הרצאות בולאיות כלליות
тирגול

במשך השנה נפתחו כ-25 חוגי נוער פעילים במסגרת בית ספר ומتن"סים ברוחבי הארץ. המדריכים במתנ"ס ובתי הספר מקבלים תשלום עבור ההדריכה, זאת בהתאם להסדר שבין המדריך והמוסד בו מתקיים החוג.

הדרישה למדריכים גזולה ועלינו להפנות חברי לבתי ספר ומتن"סים.

אנו פונים באזת לכל החברים הממעוניינים להדריך בחוגי נוער לפנות לעודת הנוער בהתאחדות בולאי ישראל.

מוטי קרמר,
יוזר ועודת הנוער

נווער בולאי ב"באר-שבע 90"

ב-8 באוקטובר 1990, התאגינה נסיעה של המudyונים הבולאיים של אריאל, ראשון לציוויל ובנה לביקור בתערוכה הלאומית "באר-שבע 90", במסגרת יוס-הנוער, בעקבות האדיבה של ההתאחדות בולאי ישראל ושל השירות הבולאי.

למבקרים נערכ סירוב בתערוכה ובמהלכו ניתן לילדים ידע בסיסי בהרכבת אוסף אישי. לרשות הילדים עמד מגוון רחב של פעילויות, כגון: תחנת קשר אלחוטי, פעילות יוצרת בהדרכתה של דינה שמר ודוכני מכירה

ברצוני להזמין למאר מוטי קרמר, רכז הנוער בהתאחדות בולאי ישראל, אשר בעלudo לא היינו זוכים בחוויה מהנה ומרתקת זו.

ניר ויינטロם,
מדריך במועדון אריאל

TEL-AVIV STAMP Co.
YACOV TSACHOR
בולי תל-אביב
מכירות פומביות
MAIL AUCTION Of
HOLYLAND, JUDAIC AND ISRAEL
PHILATELIA

Illustrated Catalogue Free Upon Request
NEXT AUCTION SCHEDULED
FOR DEC. 90/JAN. 91
POSTAL ADDRESS: P.O.BOX 16218,
TEL-AVIV, ISRAEL
TELEPHONE: 03-226294
(EVENINGS ISRAEL TIME)
FAX: 03-623010 EXTENSION 5709

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly Israel Philatelic Federation

בטאון התאזרחות בולאי ישראל

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBU, Dr. SHIMONI, Y. TSACHOR

November — December 1990

(11 — 12) 254

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211

חשוון — כסלו, תשנ"א

בתוכן

2	בתהמודות .....
3	בטור אחד .....
4	יום הבולאות, כנס ויריד .....
5	בול שלישי ל'ז'בוטינסקי .....
6	בולי אדריכלות: חזדר אוכל ובית אAngel .....
7	משחקי ילדים במחשב .....
8	תערוכות .....
9	בסיסות הבולאייטה .....
10 — 11	בולי הנסיך ודוואר חרום של נירה .....
12 — 13	מדליות בתערוכת באר-שבע 90 .....
14	יוזאקה — בריסקיק באוסטריה .....
15	יהודה המכבי בצרפת .....
16	החזון לנובובסקי, ביה"נ החדש ונור התמיד ...
17	ציירים יהודים בבולגריה, פטונגק בברה"ם ...
18	משפט דרייפוס וצ'יר הונגרי .....
19	ברזיל בעלת הבול השני .....
20	טיסות חדשות .....
21	הלייטאים מתנתקים מדוואר ברה"מ .....
22	מכאן ומכאן .....
23	מעוניין בחיליפין, מכתבים למערכת .....

בישראל מספר אספנאים ברמה בינלאומית, אך לא
בזכות בולי ישראל.

מבחן התפתחותו הכלכלית בעיקר של השירות
הבולאי, יש חשיבות בטיפוח המונחים, כי באלה
זכות קיומו אך בנסיבות הקיימות, ספק אם די
ב"לעשות"!

עוזב לשמו שמספר האספנאים פוחת בעולם בכלל
אבל אצלנו בפרט. לא נעים לשמו שבולי ישראלכח
רבים בהפסד משוערומי שאנו ברשותו בולי 1948 —
1950 לא נחשב בכלל לאספן בולי ישראלי!

אריה לין

בטור אחד

השירות הבולאי לשנות הד-2000

כל הנכנס היום לבית השירות הבולאי בשדרות
ירושלים ביפו, חש מהר במחפה המיחשש של
המערכת — משחו המצביע על לא ספק על העידן
המודרני והסיסטמי הרוחחת שם — פנינו לשנות
ה-2000.

אם נסיף לתחשוה החיצונית הזאת גם את
הכרזותיו התוכופות של מנהל השירות הבולאי, ינון
ביילין, ש"פנינו לשנות האלפיים" אין ספק,
שתיווצינה גם ציפיות בהתאם.

בillyתי שעה אורך במחיצתו של מנהל השירות
הבולאי ושוחחנו על מיכלול בעיות הבולאות, ועלי
לציין שהיה רושם שאין בכלל בעיות בתחום זה אבל
דוקוא לנו נותרו כמה שאלוות...

מר ביילין סייר על פילוסופיית הריכוזיות של מכלול
ענין הבולאות ובאדיבות האופיינית לו הפנה
אותנו מדי פעם אל מנהלת השיווק שלו, שרון אבל,
שיחסה דבריה לפן המסחרי ואורלי נגילה, שסיפרה
על הנפקות חדשות.

שמענו, איפוא, על בולים חדשים שיופיעו בקרוב,
ההכוות ל"יום הבול" המסורתי בחנוכה, הקמתה
של מחלקה החינוך במסגרת השירות הבולאי,
סדנאות להדרכת מדריכים בולאים, תערוכות
בולים, לרבות ערכות בולאיות להוראה בתיאטרון
ועוד ועוד דברים יפים וטוביים ועד לסייעת
של "הaicות בשירות הלוקוח".

מה שלא שמענו מפ' מנהל השירות הבולאי הוא באם
כל ההערכות המודרנית לשנות הד-2000 אכן מוצדקת
ויש לה עתיד, כבר עתה או בשנות האלפיים.

הכללים המכובדים של הממסד הבולאי, בעיקר
לגביו קבעתו של רמת האוסף בתערוכה דוחים הרבה
מן האספנאים לעסוק בתחריב וולא אלה הם עיקר
הלקחות של השירותים הבולאים ולא אלה
שאוספים את "הנדירים בעולם".

בכנס, שיקודש לתימטיקה ותולדות הדואר בבולאות, יוננקו תארים לבולי השנה והבולאי הצער המצריין. במקום תהיה גם בחירת "בול השנה". השתתפות בכנס היא באמצעות החברות בעמותות המקומיות. יור' ועדת הכנסת, בלאו מסר של משתתפי הכנס יוננק שי בولي מיוחד.

באזר בולי עם הנחות

בין ה-12 ל-19 בדצמבר 1990 יתקיים בתל-אביב שבוע הבול העברי ובמסגרתו יתקיים יריד בולי לבב דיזנוף.

השורות הבולאי, הנותן חסותו לשבוע הבול והיריד המשחררי,سلح הורודות עם כתובות כל סוחרי הבולים בארץ, לכל מנוי השירות הבולאי. זה מבצע ראשון מוסovo ויש לברך את כל הנוגעים בדבר השירות הבולאי, הסוחרים והאפסנים, שיקבלו במורoco כתובות כל סוחרי הבולים.

הסוחרים, מצדם, הבטיחו הנחה ריאלית של 10%-15% על כל מיני אביזרים לצרכי הבולאים, בשבוע היריד.

היריד יהיה פתוח בשעות 10.00 – 21.00 ובימים י' בין השעות 10.00 – 14.00.

נסניה התאחדות הסוחרים, אורן שליט, ומזכיר האגודה יורם גלעדי, ציינו שמאפקת חוסר מקום בקשר העילי של לב דיזנוף, נאלצו לצמצם את מספר הסוחרים שרצו לקיים דוכני מכירה ביריד.

"יום הבול" נחגג לראשונה בעולם ב-1 בדצמבר 1935 ומazel התפשט הנוהג בעולם כולם חווים נוהגים לציין ימים מיוחדים לבול או הבולאות בכ-50 מדינות.

שיתוף פעולה ממשי שמתבטה אף בתמורה כספית בין האגודות הבולאיות לבון הדואר והנקודות בולאים מיוחדים החל בעקבות הקשיים שפקדו את האירוגנים הבולאים בזמן המשברים הכלכליים של מלחמת העולם השנייה. תכליתו של שיתוף פעולה זה א' ואכים, הוא לעודן' את הבולאות ואיגרוניה.

בחורונה מצינים גם בישראל יום מיוחד יומי הבולאות, ואך מנגפים בו' מיום אחד, חלק מהכנסותיו מיועד לפיתוח הבולאות.

בבול שיווק השנה ב-12 בדצמבר מופיע בניין הדואר ביפו המבוסס על צללים משנות החמשים. בת' דואר הוא נושא מקובל השנה במדיניות אירופה כנושא בולי משותף, והרבה בולים כבר הופיעו עם בת' דואר מקומיים, במיוחד אלה שנשמרו בתחום היסטוריים.

בבניין הדואר ביפו נחנך בשנת 1935 ותוכנן בידי האדריכל הבריטי אוסטין הריסון. הבניין נמצא בתחילת שדרות ירושלים ביפו, שהינה הדור השלישי המרכזי לירושלים דאז. המתבונן בתצלומים מראשית המאה למד כי המקום שימוש כמרשת תחבורה, מעין "תחנה מרכזית לרכבות".

עד לאחרונה שכנוע במבנה גם מיתקנים הנדסיים של חב' בזק. י' מוצאים בו משרדי השירות הבולאי וסניף דואר.

יצוין שאדריכלו של הבניין, אוסטין הריסון, פעל בארץ ישראל בשנות ה-20 וה-30.

הריסון ביקש ליצור סגנון מוקמי וזאת באמצעות שילובו של סגנון מזרחי עם אלמנטים הלקוחים ממבנים אירופיים. בנוסף לבניין הדואר ביפו ו_ticks, את ארמון הנציב, מוזיאון רוקפלר, בת' המשפט בחיפה בניין המדפיס הממשלתי בירושלים ועוד.

נס בולי

ב-18 בדצמבר 1990 יתקיים במלון דן פנורמה בתל-אביב, הכנס הרביעי של בולי ישראל המאורגן על ידי התאחדות בולי ישראל בשיתוף השירות הבולאי.

לאה גולדברג, שרה אהרוןsson ורחל המשוררת – בבולים חדשים

הציונות הקמת מדינה יהודית בא"י, הינו אותו וחבירו לפרש מהתנוועה וליסיד ב-1935 את ההסתדרות הציונית החדשה. ז'בוטינסקי כיהן כנשיא ההסתדרות החדשה ומ-1937 גם כמצבאי האצל"ב בא"י, עד 1940.

הبول צויר בידי רות קרמוני-מלכא ובשובלו הובאה מובהה מדבריו על הלשון העברית, שכן הוא עסק הרבה בחינוי היצירויות בלשון העברית, לא רק כנושא מדע-לשוני, אלא אף אותה לאחת מאבני הייסוד של מלחמותה המדינית-לאומית.

דאור עברי בבהוטן

סידורם בולים שהופיעו באוקטובר השנה, אם כי הבולים הוקדשו לתערוכת הבולים העולמית "לונדון '90" שהתקיימה בבריטניה כבר בחודש מא' 1990, תעניין ללא ספק אספנים בהרבה מדינות, כולל ישראל.

הכוונה בבולי המדינה הקטנה בהרי הימליה, בשם בהוטן, שהנפקה זה עתה 12 בולים עם עתיקי בולים ראשונים של 12 מדינות, בהן בול הדואר העברי של ישראל.

בכל אחד מ-12 הבולים מופיע בול הפni השחור של בריטניה ולצדו עתקיק-בול של המדינה לה הוקדש הבול החדש.

הబולים שהועתקו לסייעה הם של: בהוטן, גרמניה – (שלשה בולים, עם בולי נסיכות אולדנברג, ברגדורף וברונסוק מזרח גרמניה, שווייץ (בל ציריך וונבה), צרפת ותיקון, יפן ואמרור ישראל. בבול שהוקדש לישראל מוצג בול צפר' של דואר עברי. קינוי, שבఆפריקה הנפקה סיירה זומה, אבל עם עתקיק בולים שלא.

פירסומי מכירות פומביות ניתנים חינם לتوزيع האספנים

לקראת יום האישה הבינלאומית תפיע הסירהה הראשונה של בולי נשים בישראל, ותכלול את המשוררת לאה גולדברג, המשוררת רחל וחברת ניל"י הגיבורה שרה אהרוןsson.

לפני הופעת בולים אלה תפיע סידרת בולי משחקי ילדים זאב ז'בוטינסקי, בול ל"יום הבול", ואדריכלות ישראל (12.12.90).

בול שלישי לז'בוטינסקי

רק בגורוון עבר את ז'בוטינסקי, כי לו הוקדשו עד כה 4 בולי ישראל ואילו לאב ז'בוטינסקי יהיה זה הבול השלישי.

משלחת ישראל קבעה את שנת תשנ"א כשם ז'בוטינסקי, לציון 50 שנה לפטירתו.

בעלון מיוחד שלילוה את הבול החדש, שיופיע ב-12.12.90 כתוב, בין השאר, ש'ז'בוטינסקי היה מפעיל הפגנה היהודית ברוסיה הצארית, מייסד הגזודים העיבוריים במהלך המלחמות הרוסיות, מפקד הפגנה בירושלים במרוצת תקופה כ-1921, אסיר ציון, חבר הנהלה הציונית ומראי קרן הייסוד. ב-1925 הוא מייסד את התנועה הרבייזונייסטיית (הכח"ר) ואת תנועת הנעור בית"ר.

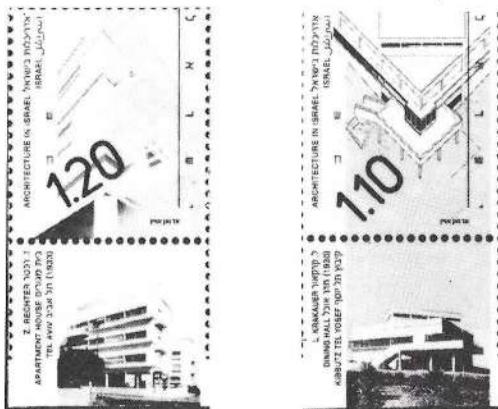

חילוקי דעות פוליטיים וסירוב הקונגרס הציוני להכיר בתביעתו להגדר במטרה הסופית של

חדר האוכל של תל-יוסף ובית אング' בטל-אביב

תנאי השטוח הקשים במדרון הגבעה אילצו את קראקוור לתכנן שלד בתוך חדרני. המבנה מורכב מחדר אוכל ריבועי (16×16 מטר) מעליו חזית קומה, שנעודה לצרכי אווורור ותאורה. מבט-על נראית חזית הקומה מסובכת ב-45 מעלות ביחס לגג השטוח של אלום האוכל.

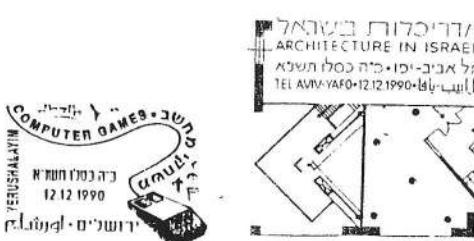
המשמעות של דלתון אפשר את הקמתה של רצועת החלונות מסביב לאולום שמביטה משתקפים הגלבוע והעמוק לרגליו.

לייאופולד קראקוור (1890-1954) נולד בונינה, בה רכש את השכלהו כארქיטקט ואמן. וניה הייתה באוטם שנים אחד מהמריצים של האדריכלות המודרנית המופתchnה. בשנת 1925 הגיע לארץ ותכנן עבר התנועה הקבועית בתים רבים, שהבולטים בהם הם מבני הבטון המרשימים של חדרי האוכל בבית אלפא (1930), בתל-יוסף (1933) ובדגניה (1933).

קראקוור הוא חסיד "הסגנון הבירלאומי" ובנה גם את בית בונם בירושלים (1935) ומלוון טלית בחיפה (1940).

בנוסף להיותו ארכיטקט, היה קראקוור גם רושם שרוני ורבה לתאר ברישומיו את נופי ירושלים.

שני בולים חדשים, שיופיעו ב-12.12.90, יחד עם בול ז'בוטינסקי, יום הבול ומשחקן ילדים, הוקדשו לפרי יצירות של שני אדריכלים ישראלים – זאב רכטר, שתכנן את בית אング' בטל-אביב ב-1933 וחדר האוכל של קבוץ תל-אסף, יצירתו של ל. קראקוור – 1.10.

השيبة לציון (ישראל), ארץ לא נושבת ברובה, מצריכה תכנון והקמת תשתיות חדשות של יישובים הקיימים והן חקלאים. התשתיות כוללת בתיה עירוניים, מבני ציבור ומבנים חקלאיים ותעשייתיים, מגורים. מבני ציבור ומבנים חקלאיים ותעשייתיים, כותבת ד"ר עדינה מאיר-מריל בעлон הסברה מיוחדת והאדריכלים מנסים לשלב אלמנטים של ארכיטקטורה אירופית וקידמה טכנולוגית עם דרישות אקלימיות, טופוגרפיות וחברתיות בארץ. יצירת הייש מאין נוותנת חופש לדמיונו של המתכנן ולמרות הקשיים הכלכליים והחברתיים והדרישה לפשרות וצניעות בהתאם לאידיאולוגיה ולרווח החולצתית, מוצאים פתרונות פונקציונליים ואסתטיים, שאינם נופלים ברםם בהשוואה עם הארכיטקטורה בעולם הרחב.

זאב רכטר (1899-1960) עלה לארץ מروسיה בשנת 1919. הבטים הראשונים שבנה היו בסגנון "

"ארץ-ישראל" שעיקרו שלוב של אלמנטים אירופאים וזרחיים. בין השנים 1929-1932 הושפץ רכטר מ"הסגנון הבירלאומי" בעיקר מילה קורוביוזה, והפך לאחד ממושאי דגלן בארץ. רכטר בנה בארכ' בתי מגורים, משרדים ובנייני ציבור. הבולטים בינויהם: "בניין האומה" בירושלים (1950-1960) ו"היכל התהבות" בתל אביב (1951-1957) אשר תוכנן בשיתוף עם דב כרמי. המבנים שנבנו מצטיינים בהירותם צורנית, בפרופורציות מתאימות ובהשתלבות בסביבתם ולא לאבד את ייחומם.

בבול בערך נקוב של 1.2 ש"ח נראה בבני מגורים בתל אביב, הוא "בית אング'" (1933), זהה הבט הראשון, שנבנה על עמודים, שתכליתם להרחק את הדירות מהרחוב. בית זה שימש מודל לבתים רבים, שנבנו אחריו. העמודים יוצרים חל פתח ונוון ומקומות למין בעיר החסירה גנים ציבוריים. המבנה בעל שלוש הקומות והגג השטוח מורכב מלאלמנטים מרובעים, רצועות חלונות ומרפסות שבולטות מקו הבניין. אלמנטים צורניים אלה בלווית הטיח הלבן שכחחים בתל אביב, והפכו אותה ל"עיר לבנה", אחת מהערים המודרניות ביותר במאה העשורים.

בבול השני, בערך נקוב של 1.1 ש"ח נראה חדר האוכל בקיבוץ תל-יוסף שבעמק יזרעאל.

מאת גדיון צץ

מן המאה ה-18 לפנה"ס. בציור הקיר מופיעות ארבע נערות משחקים בצדור. הצדורים היו עשויים מסיבי פפירוס או פשתן.

למחשב, המיטיב לשחק בשחמט, קדמו מכונות-שחמט, שהופעלו, ככל הנראה, באמצעות שחקי שחמט נסתרים. ב-1769 המציא פרקש קומפלן מכונת שחמט שכונתה "התורכי". "התורכי" היה בובת אדם חמושת מצנפת ומוחברת לשולחן. במיניות השולחן הורכבה מערכת של גלגלים שניינים שהפעילה, כביכול, את המכונה. למעשה הושטר בתוך המכונה שחкан שחמט והפעיל את זרועו של "התורכי".

מרוץ מכוניות הוא משחק "מודרני", אלם יסודתו – אטגר, מתח, שליטה וזריזות – משמשים מרכיבים במשחקים רבים.

בוועדה האירופית של מנהלי הדואר והטלפון (C.E.P.T.) נבחרו משחקי הילדים כנושא המשותף לבולי אירופה, ישראל מנפיקה סדרת בולים בנושא מייחדת אותם למשחקי מחשב.

שילובם של המחשב והבולים רמז על נקודות המפגש החביבות ביניהם: המחשב מסייע חיים לבולאים בקיטלוג, בתיעוד אוספים ובניהול תערוכות בולים. כמו כן, מרבים להאר בגרפיקה דוחים בכשריו של המחשב: דוגמה לכך משתמשת סידרת בולים זו, אשר ציירה באמצעות מחשב. בסידרת הבולים שמנפיק השירות הבולאי מוצגים שלושה משחקי נפוצים: כדורס, שחמט ו"מרוץ מכוניות".

משחקי הצדור – שמייצגים בסידרת הבולים על ידי משחק הcador – מופיעים כבר בציור קיר ממזרים

25 למועדון אילת

שווה ערך של 1.6 דולר. הזמנה מינימום היא מיני לשתי ארצות ולכל היוטר 3 בולים / או גילוינות מזכרת.

כל חבר במועדון מקבל פיקדון מינימלי של 15 דולר עבור מיני לכל אריה. המני מקבל את התהבות החדשות מדי 3-4 חודשים בזאת ורשום על חשבונו החבר.

המועדון האיליי בולאות מפיidi פעם גם רשיימו עם הצעות למיכירה או החלפות בולים ואות לא תמורה.

לחברי המועדון יש עד "צ'יפרים" מסוימים המתבטאים בהנחות על ביטוח בולים, קניות אצל סוחרי בולים, מיניות על כיתביות וכו'. באפשרות של המועדון לספק לא רק הפעולות חדשות, כי אם גם בולים מה.operations קודמות.

הפעל, שהוא בסיסדו מסחרי, הוא ללא ספק, שירות ייעיל לאספנים ורבים.

באיילת אין עמותות בולאים, או מועדון לצורה המקובלת בארץ, אלם, לא יאמן, דוקא בעיר הקיט הדורומית והמורחת ממרכז הארץ, פועל מועדון בולאי בירלאומי, זהה עתה חוגג את מלואות 25 שנה לפועל.

מועדון אילת לבולאות בין לאומי פועל מאז 1965, בהנהלתו של י. כרמלי, שהצליח לפתח את המועדון הבולאי פזורה של שלושת אלפיים חברים בכל העולם. למעשה, המועדון של כרמלי הוא סוכנות בלתי רשמית של שרותים בולאים בעולם, שהמועדון האיליי משמש גשר ושרות לאספנים השונים בהספקת בולי ישראל ובולי ח'יל' חמישים וארבע ארצות בעולם כלו.

על דרך עבורתו של המועדון האיליי בולאות מספר מנהלו ומיסודה: המועדון מספק לחבריו בולים וגילוינות מזכרת לא מוחתמים בלבד וזאת במחיר הנקוב בתוספת דמי טיפול

שר הדואר ביקר במוזיאון הארץ לקראת ביתן הדואר והבולאות

שר התקשורת, הרב רפאל פנחי, ביקר במוזיאון הארץ ישראל בתל-אביב.

השר הוזמן לעמוד מקרוב על תהליך הקמתו של ביתן הדואר והבולאות, המוקם ביוםים אלה במוזיאון.

הביטן יהיה היחיד בארץ ויוצגו בו, בין השאר, כל דואר ישראל, בולים שהיו בתוקף לפני קום המדינה, בולים על נושאים יהודים, מסמכים על התפתחות שירות הדואר בארץ ותולדות התפתחות התקשורת בעולם.

ישראלים בשוויץ

בתערוכת הבולים הלאומית עם אגף נוער בינלאומי שהתקיימה לאזמן באותו שווייץ השתתפו 3 בני נוער – מישראל, אברהם ייריב – הציג מפרשות וחתירה – מוכסף; אלעד כהן – משפחת החתולים – כסף; בני מנטן – מוכסף;

ברכה לאַרְמָנִיה 90

דו-אַרְמָנִיה הטעיב בע-90. 27.11.90 חותמת מיוחדת עם ברכחת בולי אַרְמָנִיה לתערוכת בולאים העולמית באַרְמָנִיה שבברחה"ם.

המורשה הישראלי, מרדכי סונדק יצא לתערוכה עם שני אוספים; משואה לתקומה – שי שבתאי; ירושלים במצור – מ. סונדק.

בול האיחוד

במערב גרמניה הופיע, כאמור, בול מיוחד לכבוד איחודן של שתי הגרמניות. הופיעו שני בולים באותו המראה צבעי הדגל שחור – אדם – צהוב והמלים: "אחדות גרמנית".

אגב, מנהל הדואר הגרמני מודיע כי למורות איחוד מזרח ומערב גרמניה למדינה אחת, טרם אחד. מערכות הדואר בשני חלקי הארץ, לפיק כלאי. העברת הדואר יהיו לפי שעה במזכונת הישנה. דהיינו, בשיטה שונה בשני חלקי גרמניה.

שרות הדואר מהיר טרם הופעל במערב גרמניה ולכן לא ניתן לשגר פריטים בשירות זה לישובים שהיו בעבר בגרמניה המזרחית.

בעניין המיקוד פטו אַת הביעיה בתוספת האות "W" לישובי מערב גרמניה והאות "D" ליישובי מזרח גרמניה.

מרכז הבולים
STAMPS CENTRE

Tel-Aviv, Allenby Road 94(Basement)
P.O.B. 4444 Phone 03-615755

תל-אביב, רח' אלנבי 94 (במרתף)
ח.ד. 4444 טל. 03-615755

לאספונים

**בולים, מטבעות ושטרות
מן הארץ ומוחרם**

נדירות מהתקופה העותומנית,
תקופת המנדט ותקופת המעבר
גוליות יזאיקה (איסיים, מאורעות),
אנטישמיים גיטאות) ותמאטיקה
FOR COLLECTORS

Specialists in Rarities of Palestine
Transitional Period and Israel

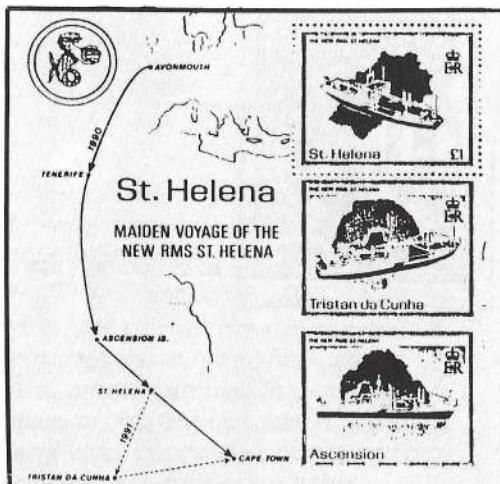
Albums
Catalogues
Handbooks

בספרות
הבולאות

הופיע "תימטאון"

חברת צנעה "תימטאון" הופיעה בימים אלה כביטאו עמותות אספני בולים תימטיים.

החברת מופיעה בשיכפול ונועדה לספק מידע והדרכה לאספני נושאים בבלואות. העורך הוא טיבי ייב, ת.ד. 2232, ביתים 59121.

הפלגת הבתולין של סט. הלנה

הפלגת הבתולין של הספינה הבריטית החדשה סט. הלנה, שערכה השנה באוקיאנוס האטלנטי עד לאי סט. הלנה, טריסטאן דה קונה וקייפטאון, הונצחה זה עתה בגילוין מאכרת בולאי מיוחד. הגילוון, הכולל את מפת המשען ושלושה בולים עם תמונה הספינה, הוצאה על-ידי דואר סט. הלנה, בשיתוף עם השובינים האחרים – אסוניסיו, טריסטאן דה קונה, וכאמור סט. הלנה. זהו גילוון חריג ללא ספק, שכן בגילוין אחד בולי שלוש מדינות...

ספר חדש, בעל חשיבות מיוחדת לאספני ארץ הקודש, הופיע זה עתה, מפרי עטו של אנטון שטייכלה. הספר, שהופיע בשפה האנגלית בתירגומו של ד"ר. דיקשטיין נכתב במקורו גרמנית. בתירוגום האנגלית הוא נקרא Handbook of Holyland Philately

הספר פורסם בהרבה בהוצאת W.P.C., הופיע צורתו ואיכותו, מוכחים שהפלטיליה של ארץ הקודש התקדמה מאד בשנים האחרונות. ללא ספק הורגש צורך בספר מדריך מסווג, מאד בשנים האחרונות. הספר בולט בדיוקו, עמוק מחקרו, אילוסטרציות, והאינפורמציה רבה, שעד כי ראה בה שפה האנגלית, בוצרה מרווחת ספר אחד. זהו הכרך הראשון מתוך שנים, שמכסה את כל הכרוך בסוכנויות הדואר הראשית בא"י – דואר מצרי, דואר גרמני והדואר הצרפתי. (crc' ב' יכול את הדואר האוסטרי, הרוסי והאיטלי).

200 דפי הספר, מתרקים ונקרים בתאווה. הספר הופיע לצורה מהודרת, על נייר משובח, כריכה קשה ואילוסטרציות מעולות. בספר כוללים נושאים שונים, שלפני הופעתו צרך היה לבטים במקורות רבים ולא תמיד היו מעודכנים כראוי. כך ניתן למצוא אינפורמציה על זיופים, מלחתת העולם הראשונה, דואר שדה וצבאי גרמני, דואר ימי, וכו'.

ב-1957 עמודי הספר מופיעים יותר מ-300 צילומי חותמות וכ-200 צילומי מכתבים ומסמכים. תקופת הספר הראשון משתרעת על השנים 1840 – 1918 –

אנטון שטייכלה, יליד 1944 היה בעל סמכות לתקופת המוקדמים בארץ הקודש.

הוא נפטר בגיל צעיר (44) וד"ר דיקשטיין תרגם את עבודותיו מגurmint, אף כי לא זכה לראות את סיום פרוי עבודתו. נורמן קולינס הוסיף לכתביו של שטייכלה והכין להוצאה לאור.crc' א' הדודש לאזכיר של א. שטייכלה ואילו הכרך השני יוקדש לזכרו של ד"ר דיקשטיין, שכמוו תירגם את מפעלו של שטייכלה.

השתתפו בהכנת הספר ד"ר ג'רומן ופרד בלאו כסגני עורכים, הנס מינץ עבר כתף אחת עם הספר ואין להתעלם מן העזרה הגדולה שהגישי נשיא ד"ר W.P.C. בנדז'ו, שהಚוו הופיע הספר.

אין ספק שהבולאים יברכו על הופעת הספר ואנחנו מכרפים כאן את איחולינו להצלחת הפצתו.

הדפסות נסיוון לבולי נהריה במצור

בו זמנית, הוחלט על הוצאת בולי חרום מיוחדים, שיכנסו למחוז ה-25 באפריל. בולי חרום אלה והחותמות הנלוות אליהם, ידועים ומוכרים היטב לאספנים. אך מעט דוח עליהם עד כה, כיצד צוירו וויצרו. לפני מספר שנים, באמצעות זהה של פועל אמריקני ציוני, המנוח אAMIL וויצ' (שייצג בארא"ב את הקק"ל וקרון היישוב), נמצא חומר מתאים שהבהיר את העניין.

המועצת המקומית של נהריה, פנתה לצירר חיפה להכין 2 צירורים, בהדגישה שהamilים "דוואר חרום בין נהריה לחיפה" יופיעו בגוף הבול. הצירר הגיש שתי הצעות שונות שהאראו שרטוטים בשחור על ניר שקוּן עם סמל העירייה המקומית, גזרים ומודבקים במרכז. כל זה הועלה על ניירות בגודל בול ודבק מאחור.

שני הציורים היו מאד מוצלחים. הצייר, יליד מזרח אירופה, הושפע חזק מן הבול הרומי הראשון והדבר נראה במצבו השני של הבול (הערכים בפינותו הציגו). בכלל מרכיבתו של הצייר, שהכיל יותר מדי פרטים, היה דרוש זמן רב כדי להכנתו ומשום כך, בגלל לחץ הזמן, החליטה מועצת נהריה לדוחות את הציורים.

מפה קצרה הזמן פנה לוברני, שהיה ממונה על הוצאה הבולים למפעלים מקומיים ובמקומות, ציירו ציור פשוט ביותר, שנitin להכנה והדפסה מהירה.

הצייר הראשון כלל מגניזוד במרכז עם 3 שורות אותיות בערבית מעל למגניזוד ו-3 שורות באנגלית מתחתיו. אלה הכילו את הערכיהם והtekst המפורסם. אותות המילה "נהריה" היה

מאט איתמר קרבסקי

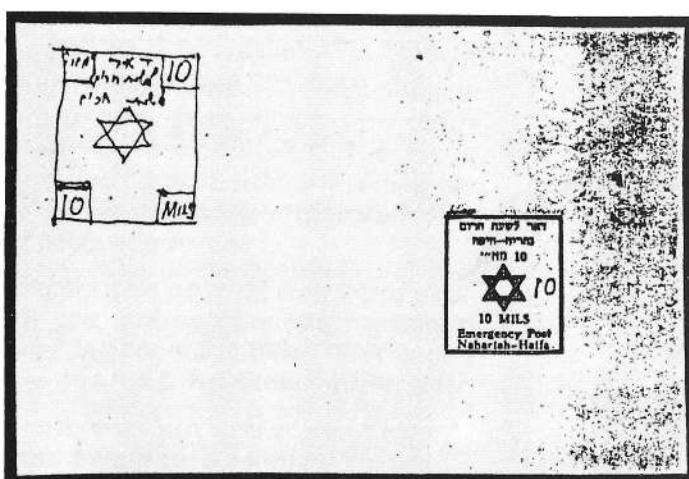
ב-17 במרץ 1948 נốtך הכביש בין נהריה לחיפה ונוצר מצב שנהרייה וסביבותיה בגליל המערבי היו במצור.

כדי ליצור קשר עם היישוב, אילתרה ההגנה דרך אלטרנטיבית, באמצעות הים, שהחלה לפעול ב-22 במרץ. לשם כך השתמשו בספינות בין שתי הערים ובין המטענים שהועברו, היה גם דוואר. תשלום מיוחד נקבע עבור שירות דוואר זה וחותמות מיוחדות הוטבעו על מכתבים שנשלחו בדרך ינית זו.

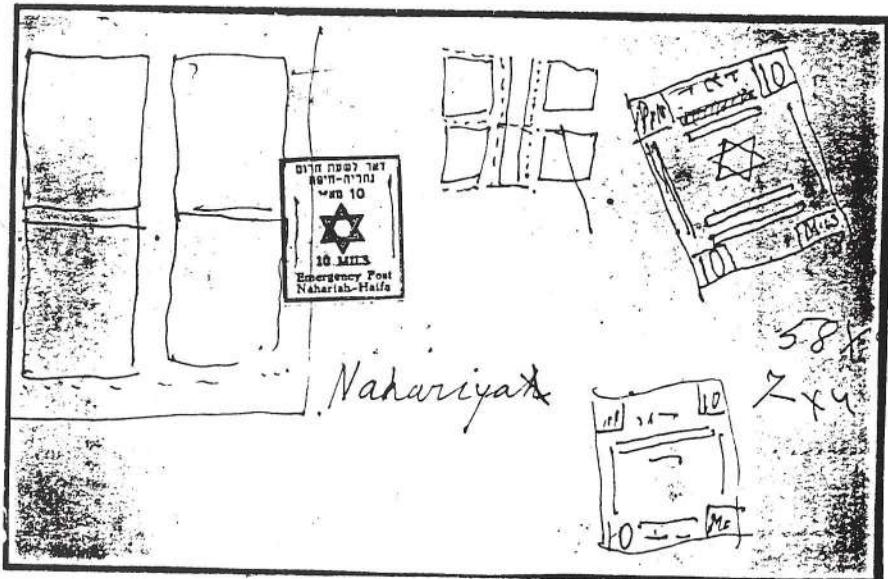

מתוך התוצאות שלא תקבלו

ב-23 באפריל החיליטה המועצה המקומית של נהריה לטפל בשירות הדואר הימי, במקום ההגנה, בהגדירה את הפעולה כאזוריית המועצה הכריזה שתתפלט במצב ה-25 באפריל. ב-23 באפריל 1948 הכריזה המועצה רשמית, שכיוון שחלו שירות הדואר המנדטוריים, הטיפול בכך יועבר אליה והיא נהריה צחתה. תפלט בקשר עם חיפה, באמצעות הים.

מתוך התוצאות שמועצת נהריה צחתה

הചעמה השניה-ראה תיקון בכתב הלוואי

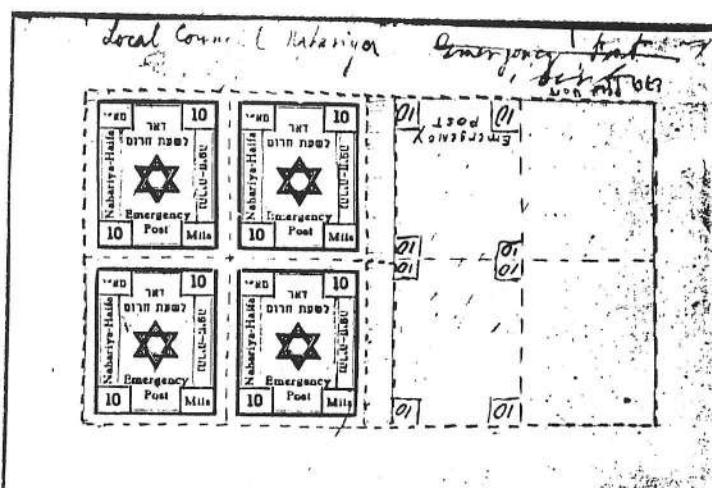
"דואר חום" בערך 10 מיליל, הדפסה שחורה של בлок בן 4 בולים על newsprint מודבק לכרטיס לבן דק בגודל 14×9.5 ס"מ המראה שרוטוט של דפי tete-beche souletting בן 8 בולים, הדפסות שלילים ור' בעפפון.

יזועים מספר רב של טעויות (הדפסים כפולים, דפיות עם הדפסים חלקיים) ונסיוונות על ניירות צבעים שונים – אך החומר המובא כאן הנה תואר אוטנטטי של השלבים השונים בהכנת בולי החום של נהריה, בשנת 1948.

שגוי באנגלית: "Nahariyah" במקום "Nahariya". הפרסות כולן החתומה נסיוונית, שרוטוט בידיו בצד שמאל, עם ערכים בפינותו.

ציור אחר מראה החתומה נסיוונית קצר אחרת, של צירור נדחה על פיסת ניר עיתון ושרוטוטים בידי בתנוחות שונות של הבול היחיד, יחד עם דפי שלהמה וכן פתק המתפרק את האות של המילה "נהריה".

ציור נוסף מראה את הנסיון הסופי שנתקבל:

הנסיון הסופי שנתקבל

שר התקשורות, הרוב פינחס פותח את "באר שבע 90"

אלא שכן היה הכל במסורת.

"בחבר השופטים שפטו 8 שופטים: י. ברק ח. סינן, אלי וובר, דר. י. רימונו, דר. ע. אילון, ב. נסטוייר, צחור וד"ר א. ליבנו."

בairוגן חברו יחד כמה גורמים: רשות הדואר, משרד התקישורת, השירות הבולאי, התאחדות בולאי ישראל, עמותת באר-שבע וחברת "בת שבע גראפיקס", שדגה לكونסטרוקציות.

אין ספק, שלכל אלה מגיעה ברכה. שכן לכל אחד אישיות תרומה במפעל ואפשר כמונן להרחיב את הייעעה בשמות ונוספים של הנציגים האזרחיים. שטרחו ברישום ומינוי.

הנציגים – ש. ברגר ממחיפה, וו. לפן מבאר-שבע, זלמן בריצ'ק מקיבוץ עברון, י. שגיא מקיבוץ עין דור, מ. סונזך מקיבוץ מעלה החמייה, מ. הרשפולד מנתניה, מ. שמואלי מתלא-אביב, מ. כהן מרראשון לציון, נ. שטייך מאשדוד, ס. עמר מנצרת. הנושאים בעול של ממש הם לא ספק, חברים עמותת באר-שבע – א. זכאי, פ. שוואץ, ש. בלושטין, ש. בייטשר ולצדם אנשי השירות הבולאי ובראשם המנהל ינון בילין.

יצחק קאול, מנכ"ל רשות הדואר מברך בטקס הפתיחה

תערוכת "באר-שבע 90", לאחר שמונה ימי פעילות ולא ספק גם הנהה לתושבי באר-שבע במיוחד, וגם למציגים מכל הארץ, שבילו את רוב ימות השבוע בעיר הנגב, אך ורק בשל התערוכה.

תערוכת בולים היא לא ספק מארע עברי. מתעניינים בה לא רק אספנים מושבעים, כי אם גם הורים רבים שבאים עם ילדיהם, מתווך רצון שישפעו מתחביב. מהן ומלא אסתטיקה. חבל רק שרבים נרתעים ממאות עזה, אך ורק מחשש העדר הבנה בנושא ולא כן הוא, שכן בכל תערוכה יש הרבה תוכנות "קלות להבנה", פשוטות בהցגה וככובן מלויות הספר.

"באר-שבע 90" הייתה תערוכה מן הסוג של מראה נעים לעין, לרוב תצוגות קומבינציונליות וモבוניות. ככל, פרט أولי למיעוט ההסברים בשפה העברית.

עניין ההסברים הוא פרובලמי. שכן הרבה אספנים מכינים אוספים לתצוגות בעולם הגדול, או לפחות ל?url="תערוכות גדולות באוצר, בהן משתפים שופטים מחוץ" וכאן הם מכינים הסברים בשפה האנגלית ולא תמיד בתוספת עברית.

נדמה לי, שבמיינו זה חייבם פרנסי הבולאות לתת את הדעת כבר היום ולקבוע שלא תיתכן תצוגה, בולים בארץ ללא הסבר בשפה העברית. במיקרומים מסוימים יש לדבר חשיבות פרקטית בלבד, שכן אנו במקורה שלנו זוחוי חשיבות פרקטית בלבד, שכן אנו מעוניינים בחדר את התחביב יותר ויוטר לשכבות העם, הנעור והילדים ובהעדר השפה המובנת שמים כמו ידינו מכשול בפני המבקר.

אני מודע לקושי שקיים אצל האספנים להכין הסברים דולשוניים, אבל אין מנוס וחיבים, לפחות בזורה חלנית להשתמש גם בשפה העברית.

אשר לארכיטקטורת הפנים של "באר-שער 90" הורגשה צפיפות מסויימת, שכן המקום אכן מסוגל להכיל כמה מושבות, כפי שמארגני התערוכה הציגו, אבל כמו שאמרם, "זה מה יש".

התצוגות, על אף שלא היו שם פנימי הבולאות העולמית, השיבו רצון והקיפו את מכלול הנושאים בבולאות, כך שלצופה ניתנה אפשרות להתרשם מאנף מוזנים (אוספים שבעבר צוינו במדליות נبوחות ואינם מוצגים עוד בתחרות).

היה משחו צנוו בגוף של הבולאות המסורתית של איי (מה שנקרא "קלאסיקה" אף כי היה מדור צנוו).

היה אף מסורתי נוסף לבול "חול", היה אגף תימטיקה, יודאיקה, תולדות האגפים המקובלים,

נשיא ההסתדרות ומנכ"ל רשות הדואר

מדליות כסף

ברגר שלום; גבר בבלאל; סונדק מרדכי; בורשטיין משה; רוטמן לדיסלאו; כהן מאיר; משה מיכאלין;
פייבל הדִי (2 מדליות); מלר ולדימיר; ברחוירן
מרדכי; רוזנטל אגנא;

מדליות מוכספות

קלמן בר אילן; ציטרמן אברהם; שרשבסקי נחום;
מרסון ארווין; קופס אלן; מרלוון אלכס; קלינר
בנימין; מדלר מיכאל; רשות רם; גולדברג מרטין; ואן
לפָן אהרון; לביא אריה (2 מדליות); יונשטיין
אהרון; נודלר; מיכאל; מילימ לוסיאן;
כל הזכאים סבווגו במדוריים לאומי וארצי ובהתאם
לכך הענקו המדליות.

מדליות ארד

מדליות ארד הענקו לאברהם ציטרמן; איגנץ
רוטנטל; יוסף אלמוג; לורנס פישר; אייזיק וילדנברג;
יעקב אפל; ויקטור זרמתי; יצחקאל יוסף; וילנברג
אייזיק; רוזן אליא; ברכה אבב; ברידד דב; פנץ' משה;
הירש פאול; אדיםמן שלום; רבינוביץ אלכס; שרף
אליעזרה (2 מדליות); מרסון אלכס (2 מדליות);
גולד מרדכי.

ב. נסטוייטר מגיש לגיא שיפטן את פרס עמותת חיפה

ב"באר שבע 90" השתתפו לא מעט אספניים עיריים
ושילבך על כן, במיוחד שרובם שמות חדשים.

מאז תערוכת "תבל" שהיתה תערוכת נוער, נוסף
לשורה מספר עיריים והונגה פעילות יוצרת
במסגרת התערוכה שימושת את הצעירים ואולי, כן
על פועלה זו הייתה דינה ש谋שה את המלאכה
במסירות ומיניות הרואים להוקה.

את המציגים לא נחלה, שכן אותם שפטו השופטים
וAFX פירסמו תוכאותיהם.
להלן תוצאות השיפוט:

מנהל השירות הבולאי, ינון ביילין מגיש למושואלי את פרס ראש
העיר

מדליות זהב

יעקב שבתאי, בצוות פרס שר התקשרות.
מדליות מוזהבות גדולות.
אברהם זכאי (ובצורך איחולי חבר השופטים ופרס
מנכ"ל רשות הדואר).
משה שמואלי (בצורך איחולי חבר השופטים ופרס
ראש עירייה באר שבע). אגנו עמוס (בצורך איחולי
חבר השופטים) זאב ברק (בצורך פרס), רוטמן
לדיסלאו (בצורך פרס) משה שמואלי (שתי תצוגות
נוספות, בצורך שני פרסים) עודד אלישר (בצורך
פרס): סולוצקי יואל, קלמן בר-איילן, ד"ר צבי
שמעוני, חנן שיפטן, משה בן צבי, מיכאל הירשפלד.

מדליות מוזהבות

אלכסנדר צבי (בצורך איחולי חבר השופטים): זכאי
אברהם; קרמינר מרדכי; כהן מאיר; בלושטיין
שמעחה; בהרי ירחmai; מרקס רוברט; אלישיב
יהודים;

מדליות כסף גדולות

ד"ר ברוך הורוביץ (בצורך איחולי חבר השופטים):
גורסוב ברנדטו: 2 מדליות; ברגר שלום; לדור מנחם;
בורשטיין משה; לוי שמריהו נתנאל יגאל (בצורך
איחולי חבר השופטים); הנס ברוד;

יוזאיקה

קריסקי באוסטריה

לא משפט דרייפוס ולא סייפו של אמיל זולה "אני מأشים", הופיעו עד כה בבלוי דואר והפליא מאי שדוואר צרת לא עשה בעניין זה עד כה. עתה נודע שאכן צפוי בשנה הבאה בול צרפת מיותר בנושא דרייפוס וטוב מאוחר מלא כלום.

בול אחר עשוי לעניין את האسفן היהודי הוא זה שיוקדש למלאות 80 שנה להולדתו של ד"ר ברונו קרייסקי. קנצל אוסטריה המנוח, שנפטר לפני שנה.

ב. 21.1.91 ינפיק דואר אוסטריה בול דיוון של ברונו קרייסקי, שהוא כידון, יהודי בעל אישיות שנויות במחלוקת אצל רבים ממדינת ישראל, אבל בול דיוון שלו עניין את אספניו.

הבול, בערך נקוב של 5 שילינגן, פרי עיצובה של הלגה הרוג, במחודורה של 2,700,000 עותקים.

בול אוסטרי אחר עשוי לעניין את אספני "יוזאקה" הוא בול הסקי על נבייע עולם בסאלבליך-הינסרגלטס, פרי מכחולו של אריק בראו, ציר יהודי בעל שם עולמי. (אריק בראו נשוי לאישה ישראלית מומצת תימני ובתו היה זמרת נודעת, המבקרת תכופות בישראל). גם בול זה יופיע ב-21.1.91.

מנוחת שופטים

אבי זקי, מנהל התערוכה ב"פעילות יוצרת" של ילדים

מדליות לנוער

באנף הנוער שאך הוא התחלק לאומי וארצי הענקן מדליות בהתאם: מוזהבות גדולות: שי שבתאי (2 מדליות) בכרוך פרסים; ג'אי שפטן; כסף גודלות; בני מנטיין (בכרוך פרס); אברהם ייריב (בכרוך פרס); ניר יינרמן (בכרוך פרס); רוני סלנט (בכרוך פרס); יובל רונן (בכרוך פרס); ולירן שורץ; אופיר שמר (בכרוך פרס); פינגר שי (בכרוך פרס); נעם מיליס; נעם פינגר (בכרוך פרסים).

מדליות כסף: מיכאל ארוב; ריבבה בורשטיין; ציטרין אברהם; שטרן שלמה; מיליס אהוד; (בכרוך פרס); ולפגר שלומי; אריגוב יעל; קלינינר נחמה; מדליות מוכספות לנוער; אבי אפל; שלוסר ברק; הילינג בווע; בהט עומר; היימן נועה; פריברג אריאל; זינשטיין אב; ברגוג דני; כהן יוסף; בורשטיין רונה. מדליות ארד לנוער; ברגוג אוסנת; מדינה ייניב; בליך דוראל; אולסבינג גלעד; דן רף.

ספורט בולאייט

לד"ר צבי שמעוני וע. גלסמן הוענקה מדליה מוזהבת, על הירחון לתולדות הדואר בא"י, בשפה האנגלית.

שי שבתאי – מדליה מוזהבת עבור מחקר על דואר מעפיילים.

מדליית כסף גודלה הוענקה לנכטיגל ופיקסלר על ספר חותמות ישראל, חלק א'.

מדליות כסף הוענקו לא. לין – הירחון הישראלי לבלאות, מרדכי סונדק – ספר בולאות ירושלים במצוור וכהן מאיר על מחקר דואר ראשון לציון.

מדליית ארד למשה מיכאל על מחקר הצלב האדום.

רכ באמריקה...

קוראנו בירושלים, ברץ'ון פיקסלר, הפנה תשומת לבנו לשולש חותמות במכוניות ביול מורשות עליידי דואר ארץות הברית, עם סיסמאות פרטיות הנינטות באישור הדואר.

בביקורו באלה"ב מצא שם דברי דואר עם חותמות粲ל, כשבתוכן מילים באידיש בנוסחים שונים, בין השאר, עם סמל השושלת של האדמור מבabbo, כשמתחחת לכתר כתוב (באותיות עבריות) בני ציון – שםו של האדמור הראשון לביית באבוב, – בן ציון הלברשטם.

חותמת אחרת היא עם חותמת מוסד התרמה لكمחה דפסח ומופיעות בה אותיות עבריות עם משפט באידיש בנוסח "איטען פסח אויך זעם אוירמען" (פסח שבע גם לניצך).

חותמת השלישית נשלחת לתורמים הקבועים ובה המילים "גוט גבענשט יאהר" (שנה טובה וברוכת).

לאלה אפשר, כמובן, להוסיף עוד הרבה חותמות כאלה באמריקה, בנוסח "זכר השבת", ירושלים, ברמצואה וכו'.

גולית באוגנדה

הקומפוזיטור המהולל, ג'ורג' פוריידיך הנדל, נולד בגרמניה (1759 – 1805), למד זמן מה באיטליה, היה למינץ התיזמורת של חצר המלכות באנגליה, בימי ג'ורגי הראשון והאנגלים רואים בו עד היום קומפוזיטור לאומי שלהם.

פעמים מספר כבר צוין הנדל בבולי דואר, אולם זו הפעם הראשונה ששמו יזכיר בפילטליה בהקשר לצירה היהודית של, היוזעה "יהודיה המכבי".

את יצירותיו החשובות חיבר הנדל בשנותו באנגליה. המפורסמות בינהן חוברו על נושאים יהודיים, בעיקר מן התק'ז. ("גני ישראל במצרים", "פתחה", "יהושע", "שלמה", "אסטר", וכאמור "יהודיה המכבי") מספר החשمونאים והאורטוריה המפורסמת ביותר "משיח" עם השיר הללויה.

בדצמבר השנה תוטבע בצרפת חותמת זיכרון מיוחדת לכבוד הקונצרט החגיגי עם האורתוריה "יהודיה המכבי" בגוף החותמת.

JUDAS MACCHABEE
HAENDEL
ST BRIEUC 1st DEC. 1990

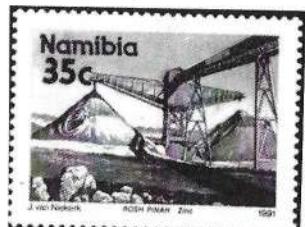
ST BRIEUC CT

פעמיים ראש – פינה

לפני שנה כתבנו על בול עם השם "ראש פינה" שהופיע בדורות אפריקה והזכרנו שאכן המקום שם הנזכר "ראש פינה" נגזר מאותו מקור שנגראה ראש פינה שלנו.

הבול שהופיע בשערו ב-16 בנובמבר 1989, הוצאה עברו – S.W.A. – דרום מערב אפריקה.

עתה, נמסר על הנפקת סידורה חדשה ורואה של בולים מן המניין עברו נמיביה וגם בסידורה זו כולל בול ראש פינה... אותה תמונה נוף של מכורה האבץ, בדיק כמו בבול דרום – מערב אפריקה.

החזן לבנדובסקי, ביהכ"נ החדש ונור התמיד בהנפקת מחוות של גרמניה

מתחת לתינוקה הנגנית שישמשה כנגד הפצצות
בימי מלחמת העולם השנייה.

שני הבולים שהופיעו החדש, היו האחרונים בבול
מזרח גרמניה, שכן עם האיחוד ב-3 באוקטובר יהיו
בתוקף רק בולי הרפובליקה הגרמנית הפורנית.

חותמת ליהדות ספרד

הקהילה היהודית הספרדית בavanaugh-איירס חנגה
اشתקך מלאות 75 שנה לייסודה והמאורע צוין
בשתי חותמות דואר מיוחדות.

במסגרת החגיגות שולב ביקורו של נשיא הרצוג
בראונטינה וכפי שפירסמו בעיתו גם מאורע זה
צוין בחותמת דואר מיוחדת.

צדוק קוראנו מאשדוד שלא כל המעתופות שהונפקו
לרגל האירועים היהודיים שם הוצאו על ידי השירות
הబולאי, אבל אלה חותמות דואר ארוגנטינה וניתנו
על ידי השירות הבולאי בavanaugh-איירס.

בחותמת לכבוד נשיא הרצוג מופיעים דגלי שתי
המדינות – ישראל וארגנטינה; בחותמת לכבוד יובל
הקהילה היהודית, מופיע ציון "חודש תרבות",
הקהילה הספרדית וחותמת אחרת – "יובל ה-75
לקהילה היהודית הספרדית". (הכל בספרדית
 בלבד).

איחודו של גרמניה היה עובדה ואת היהודים
במיוחד את ניצולי השואה, לא הגיעו שום גלגולת
פיקוס, גם אם תהיה גדולה ומרשימה כמו, למשל,
הנפקת המחוותabolait, החדשה של גרמניה
הمزורחת.

דוואר מזרח גרמניה, שאינו מדפיס עוד בבולות את
האותיות ד. ר. (דוויטשה דמוקרטיש פובליק)
אלא בשלב הוצאתabolait, השם "דוויטשה פוסט" (דוואר
גרמני), הדיע על הוצאתabolait, שכזאת היה הנודע
בבית הכנסת החדש בברלין, המכונה בכל הזמנים. בית הכנסת הכיל
והמפואר בגרמניה בכל הזמנים. בית הכנסת הכיל
3,200 מקומות וחנכותו התקיימה ב-5 בספטמבר
1866.

בפרעות הנאצים של שנת 1938 ניכל בית הכנסת
מהצתה על ידי ה-ס.ס. בזאת ראש המשטרה של
האייזו, וילhelm קרייצפלד וכעבורה שנתימים הווחרים
על-ידי הנאצים והפק למחסן טקסטייל ועורות.

בנובמבר 1943 נהרס בית הכנסת הנגדל בחלאו בגלל
ההפצצות על ברלין. משנת 1950 החלו בני הקהילה
היהודית במקום והסבירה, בעזרת שלטונות
הרפובליקה הפדרלית הגרמנית, בפעולה לשיחזורו
של בית הכנסת וב-1988 הוקמה קרון לבנייתו.
החודשת וביסוסו במרכז יודאיקה.

לבבudo של המרכז החדש ולאכו של בית הכנסת
הגדול הישן והמוחוד הופיעו עבר ראש השנה
תש"א (18.9.1990) שני בולים: אחד עם תמונה
בבית הכנסת החדש בערך נקוב של 50 פרנגו וbole
אחר, שערכו הנקוב 30 פרנגו, הוקדש למלחין לואי
לבנדובסקי (1894-1821). בול הדיקון צויר לפי
תמונה הקומפוזיטור שנעשה בידי צייר אלמוני
משנת 1886.

לוויי לבנדובסקי היה הסטודנט היהודי הראשון
שנתקבל לאקדמיה לאומניות ומאותר יותר היה
למנצחה ומיסיד המקלה של בית הכנסת הישן
ברלין בהידראוטרוגסה, בשנת 1840. משנת 1866,
עם הקמת בית הכנסת החדש ברח' אורה ניבורג מס'
30, שם נקבע כמנצחה של המקלה.

הוא חבר מוסיקה לחנות, מקלה וקטעי האורן,
חיבוריו התרשם בכל העולם היהודי.

על-גבי מעטפת "יום ראשון" בהנפקה זו הודפס נור
התמיד של בית הכנסת הברליני, שנמצא לאחר
ניקוי החפירות במקום בשנת 1989, כשהוא מוסתר

בול ראשון לפסטרנק

שודיה ולא ברית המועצות תהיה הראשונה שתנפיק בול ייכרנו לסופר היהודי-ברוסי בוריס פסטרנק, יחד עם שלושה סופרים אחרים שזכו בעבר בפרס נובל בספרות: אלבר קאמי, קרפטיאלנגירא; ארנסט המינגווי האמריקאי ופאר לגורקוויסט הסקנדינוויו.

פאר לאגרקוויסטזכה בפרס נובל בשנת 1951 על ספרו "בראבס"; ארנסט המינגווי על ספרו "הזקן והים", בשנת 1954; אלבר קאמיזכה בשנת 1955 בפרס נובל על ספרו "הדבר", ואcamore, בוריס פסטרנק על ד"ר ז'יוואגו", הספר שזכה אותו בפרס הnicسف בשנת 1958.

השנה הופעה בברית המועצות איגרת כליל לכבוד בוריס פסטרנק וכן חותמת מיוחדת, אך לא בול דואר. דיוקן פסטרנק מופיע על-גביו מעטפת-הכליל (מעטפות מודפסות מטען הדואר).

בית-לחם באנגליה

בולי חג המולד של אנגליה יופיעו השנה ב-13 בנובמבר ויחתמו במקום בשם "בית-לחם".

יום הופעת הבולים יונצח כרגיל במעטפת "יום ראשון" בשתי חותמות שונות – אחת באדינבורו והאחרת בבית לחם.

חג המולד 1990 יופיעו 5 בולים המתארים משחקים ילדים בשלג.

גפוואה – הנבל היהודי

בהמשך למאמרו של אנגל סטרישמיירוב שפורסם בחוברת אוקטובר 1990, יש בידנו כמה השמות כתשלוח המחבר, באמצעות המתרגמים, מיודיעו משה שמואלי.

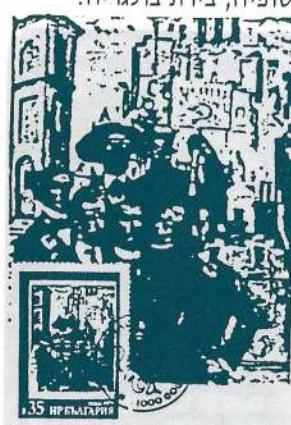
המחבר טרכ וצין את ציורי המפורטים של כל אחד מהציירים תורוכות והשנים,อลום בשל חסור מקום, נאלכו לкрат.

דוד פרץ – פוטות נשי עם כובע

בולי יודאיקה של בולגריה היו, ממשו מה, פחרות ידועים אצלנו ולן המאמר עורך עניין אצל רבים ומובן גם העובדה שנודע על לויות מרוב בולגריות בנושא יודאיקה, תרמה לנושא.

משה שמואלי מבקש להוסיף שפהו' בוריס שץ, לפני שעלה לארץ ויסד בירושלים את האקדמיה הראשונה לאמנות 'בצלאל', היה ממיקימי האקדמיה הראשונה בסופיה, בירת בולגריה.

יוחנן לביא איסקוג – צייר יהודי בולגרי בן זמנו.
הציורה שהופיעה בבול ולמעשה מרוב היא "זוויה גפלובדיב"

משפט דרייפוס וציוויל יהודוי הונגרי בbole זכויות האדם 1990

ציר ביהרי צירום פולקלורייסטיים, דבר שהיה היהיט תקופתו. עם האמן החל להיחיל בצייריו ביקורת חריפה נגד הגבלות החברה על חירותו של הפרט. הבול מראה תמונה של ביהרי בה שופט מקשיב בעניין לדעות נאשム.

את מזכויות האדם, לאפשר לנאים לעמד פנוי שופט, לשמעו את האשומות נגד ולהתגונן בפניהם, שהוא היישוד של כל חוק פלילי והואו הביע סנדור ביהרי בצוירו שנבחר לבול.

שאר בולי הסידורה הוקדשו לסעיף 7 (ציר מתקופת רומי הנמצא במוסיאון הוואטיקן); סעיף 9 (האסירים של ואינז'וק במוסיאון פושקין במוסקבה); סעיף 10 (ציר של דירר, נמצא בספריית מרגון בניו יורק); סעיף 12 (ציר של הפני סוזוקי הרונו, נמצא במטרופוליטן בניו יורק).

ה-ב-בל" הידוע של "באונטי" בול חדש של פיטקרן

דוואר האומות המאוחדות פתח אשתקד בסידרת בולים בלתי רגילה בהיקפה ובתוכנה, שתימוש כחמש שנים והשנה נזכה בمنتת הבולים השניה בסידרת הענק הצפיה.

בסיירה הנוכחת, שתופיע ב-17 בנובמבר 1990 צפויים 18 בולים מעוניינים ואטרקטיביים ביותר, מהם שניים שייעניינו במיעודה אספני " יודאיקה".

בסיירה 6 נושאים המתיחסים ל-6 סעיפים של מגילת זכויות האדם, כפי שהסידורה יכולה עשויה להזכיר את כל סעיפי מגילת זכויות האדם. ששת הסעיפים מודגמים ב-6 צירורים שונים של ציררים חשובים, ככל סעיף מופיע שלוש פעמים – בכל בול, בשפה אחרת – אנגלית, גרמנית וצרפתית. בצד זה משתרעים ששת הצירורים על פני 18 בולים שונים.

כאמור, מעוניינים במיוחד שני הבולים הקשורים ביהדות, אחד בשל מוצאו של הצייר סנדור ביהרי (הונגרי ממוצא יהודי) והآخر של צ'רלס פואל רנוארט, המבוסס על משפט דרייפוס משנת 1894.

ציר הבול הודפס על-פי ליטוגרפיה מתוק ספר על פרשת דרייפוס שהופיע בשנת 1899 ונמצא בספריה של הסמינר היהודי התיאולוגי בארץ ישראל.

בבול, המבוסס על פרשת דרייפוס, מופיע הצייר של רנוארט בו רואים את 49 שופט בית הדין הגבוה לצד, שטיפל בעিירעוורו של דרייפוס על כך שנשפט ונכלא על לא עוון בכספיו. משפטו עורר סערה ציבורית גדולה. סיפרו שלAMIL זולה "אני מאשיין" לא נתן הפרשה לדעת מן הכותרות ובית-דין זה קבע שיש לעורך את משפטו של דרייפוס מחדש. למרכה הפליאה הורשע דרייפוס מחדש ב-1899, ונשפט ל-10 שנות מאסר. בהמשךו לטען לחפותו, קיבל דרייפוס חניתת נשיא צרפת ב-1906 ובית הדין הגבוה לעירורוים קבע את חפותו ודרש החזרתו לצבא צרפת בדרגת בבריג'ן. במלחמות העולם הראשונה שרת דרייפוס בדרגת לוטננט-קולונל. הוא נפטר ב-1935. בול זה יופיע בערך נקוב של 45 סנט במהדרה של שניים וחצי מיליון עותקים. בשובל הבול מופיע סעיף 11 של מגילת זכויות האדם.

הבול שUMBROSUS על צירו של סנדור ביהרי, מתאר יצירה הנקראת "לפני המשפט" (1886) הנמצאת במוסיאון הלאומי בבודפשט.

הبول בערך נקוב של 4.5 שילינג אוסטריים, יופיע במהלך דומה של 2.5 מיליון עותקים.

סנדור ביהרי הוא ציר יהודי-הונגרי, שנפטר ב-1906 והשריר עבדות ברמה ביילאומית. בראשית דרכו

ברזיל בעלת הבול השני בעולם

הופיעו בברזיל ב-1 באוגוסט 1843. זה דף חשוב בתולדות הבולאות הברזילית, כיון שכן היה הראשון בברזיל למדינה השניה בעולם, שבה הונגו בולי דואר. ברזיל דורשת זכות ראשונים בקשר לשולומי דואר ששולמו מראש, בעודם מתקבלים בבריטניה מקבל המכתב היה צריך לפחות את המכתב, ובזמן סירובו החזר המכתב. במקרים מסוימים הונגו בברזיל – לפני הנפקת הבול הרשמי – תווים "שלום", "FRANCA", שהונגו עוד בשנת 1829, כדי לסמן בהם מכתבים שדמי משלוחיהם שלמדו מראש. אולם, בהנפקת בולי דואר ממש, עמדת ברזיל במקומות השני, אחרי בריטניה. המطبع הנהוג בברזיל – קרויזיר אחד המכיל 100 סנטבו.

משלחת ברזיל חילקה כבוד לארכ שמציאה את הבול הראשון והנפיקה לציוון 150 שנה לבול הפni השחור, גליון מצורת חיגוי שכל שני בולי דואר. בול אחד בערך של 20 קרויזיר מהווה העתק נאמן לבול הברזילני הראשון, כפי שנitin לראות בצלום גליון הצערוני המתפרס לעיל, ואילו הבול השני בערך של 100 קרויזיר מהווה העתק של הבול הפni השחור. בס"ה הודפסו 325 אלף גליונות זכרון.

- לנן מבחר בולי ישראל וחו"ל, מטבעות ושטרות ירושה
- יודאיקה ארץ הקודש
- תולדות הדואר ונוסאים שונים.

מכירות פומביות AUCTIONS

בולם לאספינים • מכירות פומביות • יודאיקה • תולדות הדואר
AUCTIONS • STAMPS • JUDAICA
• POSTAL HISTORY

עו"ז והדרכה ללא תשלום
ח' המלך ג'ות' 6, תל אביב טל. 281023

מאות חיים לנגלבן

בול הדואר הראשון בעולם נדפס ב-1840, חלק מרפרומה שיזם רולנד היל, הוגה רעיון בול הדואר, שהתמנה כמנהל הדואר הבריטי. בין היתר נקבע סכום קבוע בתשלומים על כל דברי דואר, דהיינו, פニー אחד לפחות התחשבות במרקח שאליו נשלח המכתב. השולח שילם את הפニー, וקיבל כתמורה ששלח אותו בדואר. כדי להבדיל בין קבלה זו לבין כל קבלת אחרת, שהיתה נהוגה בבריטניה, הכנינו את הבולים בצורה מיוחדת ואופיינית.

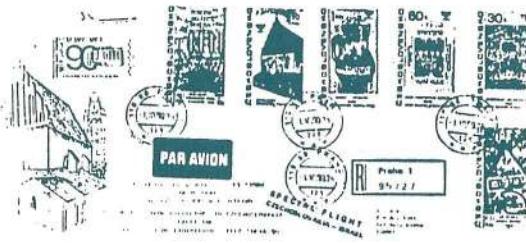
ROLAND HILL – הוגה הרעיון, הציע שעיל כל בול יציריך דגם של המלכה ויקטוריה, כיון שהבול הוא מסמך رسمي מלכתי. הוא אמרם ציריך את הבול במגוון, אבל לפחות את יצירתו לאננים ותחריטנים כדי שיישעו תיקונים ושיפורים. אגב דגם זה – המלכה ויקטוריה – הופיע גם על מדליה מלכתית שהוטבעה לכבוד ביקורה של המלכה ויקטוריה בארמנון לנדון (גילדהול) בשנת 1837.

הبولים הראשונים היו בצבע שחור, ומכאן שמם – הפni השחור. הם הודפסו ב-20 שורות של 12 בולים כל אחת. מן הראווי לציוון, כי הבולים הראשונים היו מוכנים לשימוש ב-1 במאי 1840, אולם רק ב-6 במאי 1840 ניתן היה לשימוש בהם לשלוחי דואר. כל הצלחה של הבולים הראשונים הייתה גוזלה. כל אחד יכול היה לשולח מכתב ולכל מרקח במחירות הפעוט של פני הנהוגים קודם לכך. גם מדינות אחרות הגיעו שהיו הנהוגים קודם לכך. הבולים הראשונים מוחוץ חיקו את הבולים. הבולים הראשונים של ציריך זינבנה בבריטניה הופיעו בקנוןטים של ציריך וזינבנה בשווייץ במרץ 1848.

אולם, הבולים הרשמיים הממלכתיים הראשונים שהיו טובים לשולח מכתבים ולקבל מרקח במחירות

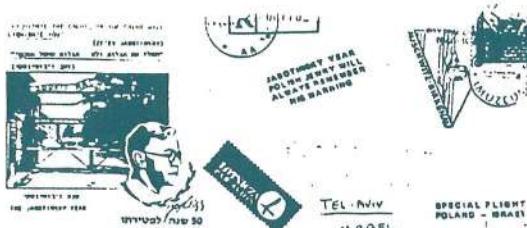
בולי כחול לבן
בנהנת א. סגל

24.9.90 – מטפסת טישה צ'כוסלובקית עם בולי היודאיקה הצ'כית וברכת בולאי יודאית לטעורכה בבא-שבע.

26.9.90 – מטפסת טישה שנשלחו מאושוויץ שבפולין לישראל לרגל תערכות ז'בוטינסקי בתל אביב ותערוכת "בא-שבע 90", כשלגibi המטפסות, דברי ז'בוטינסקי: "חסלו את הגלוות ולא – הגלוות תחסל אתכם".

27.9.90 – מטפסת טישה פולנית מקראקוב לאב-שבע 90 וברכת בולאי יודאית.

חדר בארץ

ה策封 למועדון אילת לבולאות ותקבלי:

* הופעות חדשות של בולים מ-54

ארצאות במחירות הנקוב

* מינוי ופרסום חנים בעלון להחלפת בולים עם אספניים בארץ ו בחו"ל.

* מינוי חנים לקטלוגים למיכרות פומביות בחו"ל

* קשר עם אגודות ומועדונים בולאים בחו"ל

* תעריר מיוחד לביטוח אוסף הבולים של לפרטיהם נוספים, כתוב ל:

מועדון אילת לבולאות
ת.ז. 542 * אילת 88104

מטפסות טישה חרשות

בשנים האחרונות המultimo ביזום מטפסות טישה לMINIHN וرك פה ושם אפשר היה לצרף מטפסה לאוסף, בניגוד לשנים שמטפסות טישה היו באופנה.

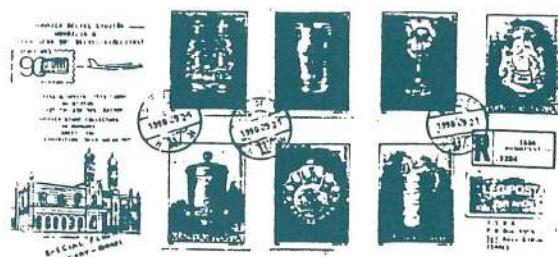
נראה, שבאחרונה יש שוב התעניינות בנושא זה, שכן היצרים יוזמים מדי פעם מטפסות לעתים חשובות יותר ולעתים חשובות פחות, אבל התחביב התעורר.

שבועות האחרוןים ספרנו כ-10 מטפסות טישה שונות, ואחדות נזכיר כאן:

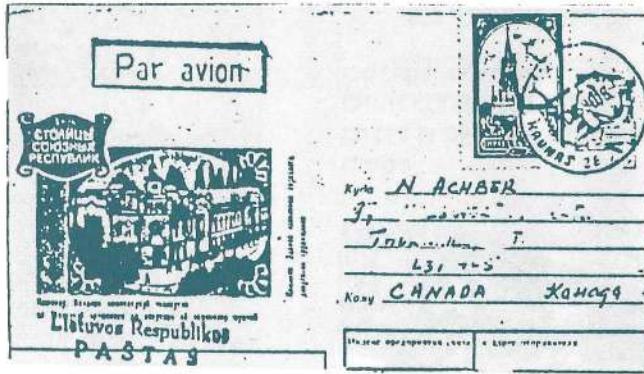
21.8.90 – מטפסת טישה תל-אביב – יינה לרגל תערכות בולים עולמית שם "וינה 90", באמצעותות נובי הטעופה האוסטרית.

24.8.90 – נשלחו מטפסות טישה מתל-אביב לניו-זילנד, עם חותמת ישראלית "ברכת בולאי ישראל לטעורה ניו-זילנד 90".

21.9.90 – מטפסת טישה הונגרית עם סידרת בולי תשמש הקודש היהודיים שבמוסיאון בודפשט, עם ברכת בולאי " יודאית" לטעורה בבא-שבע.

בול למזרונה

כמו מחובבי השחקנים בספרות, יזכו השנה בבלוי זיכרון מיוחדם, במסגרת משחקי איטליה שייערכו ברומה.

דואר האי נייויס הודיע על הנפקת סידרה בת 6 בולים עם דיזיגנאותיהם של מקנקי של קמרון, סובבץ של צ'סלבוקיה, רוגבזו האנגלי, וולר מגומניה, גורדיליו מספרד ומזרונה של ארגנטינה. כולן מופיעים בתנוכות ספורט.

באוסטרליה - בול 20 דולר

בול חדש בערך נקוב של 20 דולר, הופיע זה עתה באוסטרליה (כ-35 ש"ח). זהו ערך נקוב גבוה למדי, שرك מעתים כמו שהוא הופיע בשנים האחרונות. הבול מתאר נוף מקומי, לפי יצירה אומנותית של ז'אן קלואר.

ניסיונות ההתקשרות המדינית-כלכלית של הרפובליקה הסובייטית ליטא מברית המועצות, מצאו ביטוי גם בברלאות. המכתבים המגיעים באחרונה ממש מצביעים על תהליכי העצמאות של הליטאים ואזהת ידם של הסובייטים.

לא יאמן, אבל, מגיינים מכתבים שבוחות הדואר נמחקו השמות הרוסיים ונוטרו רק השמות הליטאיים. במקביל מכתבים בחותמת מלכנית בשתי שורות בנווץ: "דוואר הרפובליקה הליטאית" וכמוון, רק, בליטאית. מכתבים כאלה מגיינים לא רק לנמענים בתוך המדינה, אלא גם בחו"ל.

פרשת הדואר הליטאי וצדדיו לקראת העצמאות מעניינים ומסובכים למדי.

הליטאים הדפיסו בולי עצמאות משלهم ומשתמשים בהם במשלו דואר בתוך הרפובליקה, בלי הפרעת הסובייטים. אבל דואר שנועד לבירית-המועצות, או לח"ל עבר את הדואר המרכזי של מוסקווה ובמרכז המילון אין מעבירים דבר-יד-דוואר ללא בולים>Rossiyems Chokim. יוצא, איפוא, שהליטאים אינם יכולים להשתמש בבולי העצמאות שלהם במישלוחי דואר לחו"ל. איליכך, משתמשים בבולים>Rossiyems, אבל משבשים את החותמות, או מושיפים חותמת נספת "ליטה עצמאית, דואר".

במכتب שהגע אליו באמצעות קוריאינו אברהם שדמן מרמתגן, ניתן לראות את התהילה במלואה.

מובא בהזאת מכתב שנשלח מקונדה וכיון שעבר את מרכז המילון הסובייטי, מופיעים עליו בולי ברית המועצות. בחותמת נמחק השם "קובנה" ברוסית, כפי שהיא בעבר ובצד שמאל למזהה הוספה החותמת בשפה הליטאית "רפובליקה ליטאית, דואר".

גלוונות מזכרת

באי קוק שבאוקיאנוס השקט הופיע גליון מזכרת לאנשי כמורה וכנסיותיהם. כל בול בן 90 סנט ומציג כניסה מקומית והכומר המשיך.

באי בהם בים הקריבי הופיע גליון מזכרת עם עופות מקומיים. בולו נזקק בן 1.5 דולר.

בטוגו הופיע גליון מזכרת לציון היידיות בין טוגו וארה"ב. בולו מופיעים שני הנשיים – הנשיה בשושניא. אדמה, בעת ביקורו של נשיא טוגו בבית הלבן בוושינגטון.

כבים הולדה...

לספרת השוודית מואה מרטינסון (1890-1964), הקדיש הדואר השודי שני בולים (לשימוש אוטומטים) וכיוון שמרטינסון כתבה הרבה על האישה העובדת בהיבט נשוי, בעיקר, מתארים הבולים פרט לדיקנה גם שתי נשים, גיבורת ספרה.

אחד הספרים הידועים שלו, הוא "אישה ועצי התפוח" בו היא מתארת שתי נשים בשם פרדריקה וסופי רוחצות, וציירת הבולים אווה צ'ן ציריה אותן בbol, כפי שהן בnobella-ערומות....

הבול الآخر מראה את דיקנה של הספרת.

בחתקרב חג המולד

מדינות רבות מנציחות בקביעות את חג המולד בболיו דואר מתוך האמנויות. גם השנה, צפוייהמנה נדושה של בולים כאלה והראשונים כבר זורמים.

LESOTHO M1

KYPREOS CYPRUS KIBRIS 15c

מעוניינים בחיליפין EXCHANGE WANTED

Peter Riedel
Feldstrasse 44
ERFURT
D.D.R. 5061

Rudi Hummrich
E Thalmonn SAedlg 5/8—07
Grossbreitenbach
D.D.R. 6309

Jaroslav Nezbeda
RychAarska 630
460 — 14 LIBEREC
CZECHOSLOVAKIA

C. ABRAHAM JOS,
B.Sc. B.Ed
CHEERAN HOUSE
P.O. CHOWANNOOR
VIA, KUNNAMKULAM
TRICHUR DT. KERALA.
Pin — 680 503
INDIA

JAN BANNINK
P.O. Box 201
7020 AC ZELHEN
NEDERLAND

YEON JOON KIM
406 HWABONGR
EUNKAMYUN
HONGSENGGUN
CHUNGNAM 350—880
SEOUL — REP. of
KOREA

H. GIORDANINO
Piazza Arturo Graf 122
10126 TORINO
ITALIA

Sergey Galimsky,
Shirokaya St.,
131/1—58,
NOVOSIBIRSK 630096,
U.S.S.R.

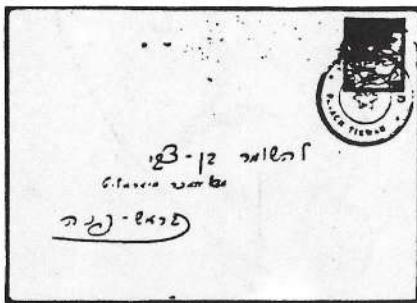
IRIDA BRUYNEEL
67—700 RIVER ROAD
WINNIPEG — MB
Canada R2M 5A4

COLLECTORS OF
REGISTERED
LABELS WORLDWIDE
WISHING TO
EXCHANGE, PLEASE
WRITE TO:
SHLOMO STAR
28 EHUD, HAIFA 34553

Jose Hilario Duran Anjel,
M.D.
Apartado Aereo 86758
Bogota, D.E. Colombia

LEONID OPSTEIN
UL. MIRA 20, KV. 127
310007 KHARKOV 7
U.S.S.R.

Tom Rasmussen
Post Office Box 3412
San Diego, California
92103
UNITED STATES

מכtab נזיר "להשומר" בן-צבי (הנשיא לשעבר)
נמכר במכירה פומבית ב- 2.500 דולר.

מכתבים למכירת

תשובה:
לחונך אלטמן, עפולה – בעניין קבלת הירחון
הישראלית לבולאות עליך לפנות לעמותה בעפולה:
יוסף שגיא, בית אשכול, עפולה עילית.

***

לדיני קויפמן, ירושלים – עלייך לפנות לעמותה
בולאייר ירושלים, חיים בסן, רח' בצלאל 15 א'

מכתבים

בקוראי את הירחון אני פוגש את המילה הלועזית,
"קומייסר" כמו: בתערכותה זו וזה היה זה זהה, קומייסר
או זה זהה התמנה לקומיסר. אם כל הירחון מופיע
בעברית אז למה המלה "קומייסר" בלועזית, יגעת
ומצאתי שאבן שושן במלונו מתרגם את המלה
"קומייסר" מורה لكن אני מציע את המלה "מורשה"
במקום קומייסר.

אלטר קפלן קבוץ אפק
חו, חן – ה"מורשה", נשמע לא רע!
המערכת

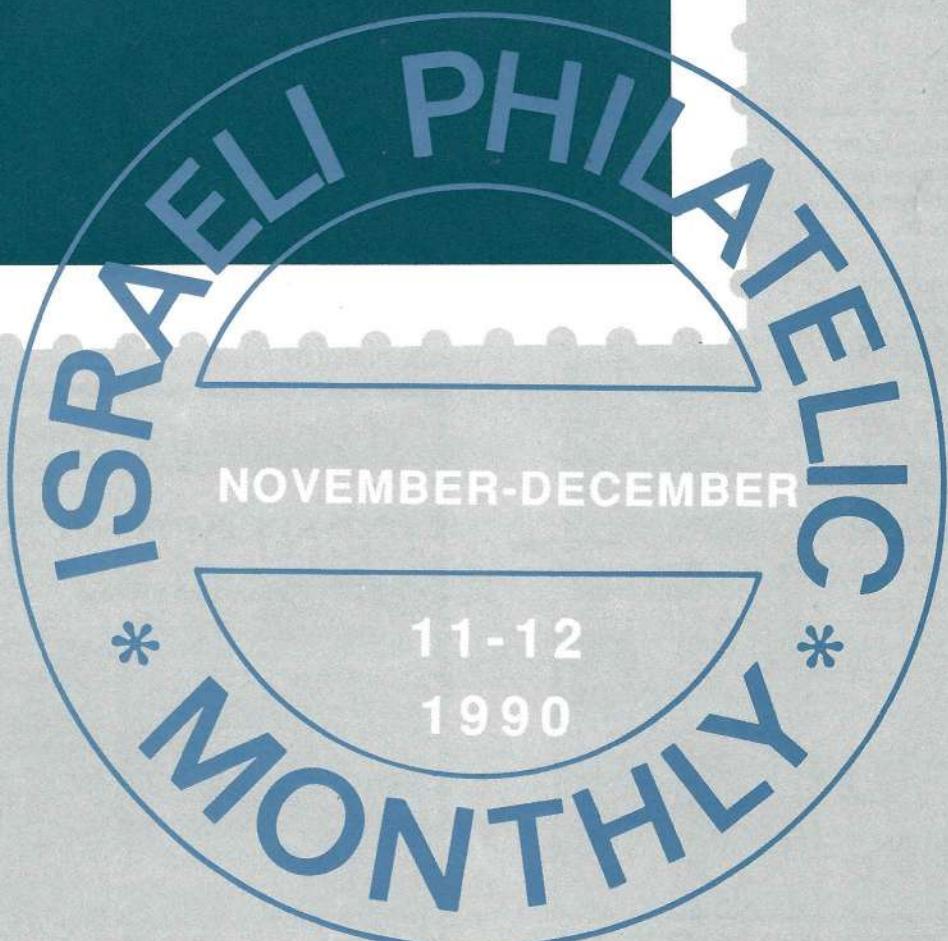
ד"ר יוסף ואלך

מכירות פומביות של
בולטים, מעוטרים
ואמצעי תשומות

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST
Dr. JOSEF WALLACH
P.O.BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

"דואר עברי" בבול בהוטן, לבבוז "לונדון 90"

הירחון הישראלי לböלאות